

T ó l d a l é k

*A' Magy. Kurirnak Augusztus 29-ik napján költ
18 ik Darabjához.*

Magyar Ország.

Ugotsa Vármegyében Junius 24-ik napján 1800.

A' mi igen jó és Kegyes Fő Ispányi Adminisztratorunk, Méltóságos Királyi-Udvari Tanácsos, és a' Fels. Cs. Kir. udvari Kamarának Referendarius *Somsei András* Ur Ő Nagysága, e' most folyó hónapnak 16-dik napján Tiszti Szék építést tartván, illetén gyökeres beszédet mondott a' felgyülekezett Uraság előtt.

Tekintetes Nemes Rendek!

Minthogy ezen T. N. Vármegye Magisztratusának meg újjittása 1790-dik esztendőtol fogva a' Tekint. Nemes Rendek előtt-is tudva lévő akadályok miatt, sem a' nagy, és ditséretes emlékeztű Gróf Teleki József Urnak Ő Excellentiájának néhai Fő Ispánsága alatt, sem azon harmadfél esztendőtol fogva, hogy énnékem Ő Felsége Kegyelmeből, a' Tekint. Nemes Vármegyét, mint Adminisztrator, igazgatni szerentsem van, meg nem történhetett: már most bővebb személyes esméretségemre nézve is el-hárítottván az említett akadályok, az innént mondott, 's ezen egészlen elkészült jeles épületben tartandó Restauratióra e' mai napot rendeltem; melly törvényes foglalatosságoknak végbe vitelére, hogy a' T. N. Rendeket olly szép, és nagy számban egybe gyűlve láthatom, 's tisztelhetem, különösen, és ízivemből örvendek.

Tudjuk mindnyájan (*és méltó, 's-tiszta örömmel örvendünk is rajta*) hogy azon drága, és megbetsülhetetlen érdemű törvényes szabadságainknak, mellyek régi édes Elzinkööl reánk maradtak, *egyik jeles része az is: hogy Nemes megyéjinknek kebeleiben, Tisztviselőket, kik (tudni*

iliek) köz-dolgainkat igazgaffák, kinek kinek az igazságot, törvényeinknek értelmek, 's-út-mutatások fzerént ki-fizogáltaffák, és a' belső tsendes-ségre, rend-tartásra, 's köz bátorságunkra vigyázzanak; — hogy, mondom, megyénkben az illyetén Tifzt-viselőket mi magunk, magunk közül, önként, szabad akaratunk, 's-tetfzésünk fzerént választthalluk, nevezheffük.

Mink-is azért e' mai napon öfzve gyűllésünknek fő-czellyához képeft, ezen régi őseinkről reánk maradt, 's-mind ez ideig fzerentsés:n meg is tartatott törvényes szabadságunkal élni, 's-e' fzerént némelly üressen lévő hivatallyainkat ki-pótolni, a' többit pedig fzikás fzerént meg újítani akarván, reménylem, és tellyes bizodalommal meg-is várom, — hogy a' kérdésben lévő hivataloknak ebbéli meg újítása, 's az azoknak felvételére ki nevezendő Tifztviselőknek választása, olly móddal fog végbe vitetödni, — melly mind törvényeinknek utasító értelmével meg egygyezzen, mind pedig Nemzeti characterünkhöz, és egy igaz Magyarinak tulajdon nemes, 's-ugyan azért minden alacsonyyságot lelkéből útálló tífzta, és egyenes fzívéhez illendő legyen — Távul maradjon azért minnyájunktól minden részre hajlás; — távol maradjanak töllünk egy illy nagy, és fzent dolognak gyakorlásában minden különös, és nem egyedül a' köz-jóra néző, hanem kinek kinek a' maga saját hasznát, vagy más egyéb vélt nyereségét kereső, ugyan azért nem tsak egy igaz, és hiv hazafihoz, 's-akármelley *betsületes emberhez* illetlen, — de külömben is, mindenkor tilalmas, rofz, és kárhozatos tekéntetek, és meg fontolván lelkünk igaz ismérete fzerént, *mit tselefszünk*, mindnyájan, és egyedül arra nézzünk, egélf fzigalommal arra vigyázzunk, hogy a' választásunktól függö Tifzti-Hivatalok, se *ollyanok*.

nak ne adattassanak, a' kik azokra a' most mon-
dott különös végekhez hasonló szándekból vá-
gyódnak, 's-talán előre' ki keresett tilalmas uta-
kon is szert tenni igyekeznek; *se olyanoknak* ne
adattassanak, a' kik azoknak illendő el viselésé-
re vagy egy, vagy más okból alkalmatlanok; —
hanem olly derék, tehetős, alkalmatos, és mind
bizodalomra, mind tiszteletre méltó férfiak vála-
zattassanak, a' kik azokat mind tudományokra 's-
gyűjtöt tapasztalásokra, mind pedig, és különö-
sön erköltsi tulajdonságaikra, 's-jó, fedhetetlen,
és példás életekre, egyenes jámborságokra néz-
ve; egy szóval *minden tekintetben* igazán, 's va-
losággal meg érdemlik.

A' nagyobb, és előbb kelő hivatalokra *egyedül az olyanok alkalmatosok*, következésképpen,
minden mások előtt *azokat illetik*, 's kell is vála-
zattanunk, a' kik már több időtől fogva szolgál-
ván, a' köz-dolgoknak folytatását *annak rendi*
szerént, meg tanulták, hollás *tapasztalásból* értik,
és másoknál *jobban tudják*. — De különben is
mind természeti ajándékaikra, mind más egyéb
tudományaikra nézve, az e', vagy ama' tisztség-
nek viselésére, szükségképpen meg kívántató tu-
lajdonságokkal, 's-tehetségekkel birnak; — és
mások is több ideig *szolgálván*, 's-*engedelmesked-*
vén mások alatt, *már most*, rajok lévén a' *sor*,
(amaz isméretes bölts mondás szerént) másokat
igazgatni, 's az alattok valóknak parantsolni tud-
nak.

A' kissebb hivatalokat a' mi illeti, ne felej-
tsük el azt, hogy jobb reménységü ifjainkat a'
tiszt-viselésre annak idejében tanitanunk, nevel-
nünk, és szoktatnunk kell; — hogy akképpen a'
mi korunkra jutván majd ökis, *azok lehetjenek* a'
magok idejekben, *a' mik mi vagyunk most a' mi-*

jeinkben, és hogy a' miket mink a' miédes Atya-
inktól hajdan örökségben nyertünk, majd mirol-
lunk hasonló képpen ő reájok jutván, és mi mind
Felséges Fejedelmünkhöz tartozó (már ő velek is
köz) hűségünket, mind edes Hazánkhoz vise-
tető buzgó Izeretünket ő reájok mind kedves
maradvainkra hagyván, ők is azokat, ugyanak-
képpen a' magok gyermekeikben *örökösíthessék* ;
's egyéb ősi javainkat 's szabadságaikkal egye-
temben az utannok következőeknek egész ép-
ségben által adhatták.

Az én hivatalom pedig azt a' kötelességet
hozza magával, hogy én a' kérdésben forgó tisz-
tségekre nézve *ollyan* férfiakat nevezzek meg a'
ki választatásra, hogy azok között a' T. N. Ren-
dek (a' magok részekről) kívánt tettések sze-
rént, és *bátran* választhatlanak; az az, *ollyanokat*,
a' kikre Nemes Megyénk közdolgainak igazgató
folytatását *méltán*, 's egész *bátorsággal* bizhas-
sák. —

Én az ebbéli kötelességemnek, egyet értvén
előre több értelmes, és egyfzersmind igaz, egye-
nes szívű férfiakkal, és azon kívül e' végre (a'
bé vett jó szokás szerént) különös tanátskozási
is tartván, már eleget tettem.

Most a' T. N. Rendeken léfzen a' sor, ebbé-
li nagy, és szent kötelességekben a' magok részek-
ről hasonló képpen eljarni, és ahoz képpeli az
említett mód Izerént tölttem candidált Urak köz-
zül mindenik hivatalra külön külön *azokat* vá-
lasztani, a' *kiket* arra a' magok itéletek, 's lelki
ismeretek szerént (mint *bűns*, *igaz*, *keresztény*,
és a' *mindenek' jziceit látó*, *senkitől meg nem tsa-
lattatható* hallhatatlan *Istennek* valaha *tselekedet-
tyeikről bizonyosan* Izamot adandó *Birak*, leg

*alkalmatosabbaknak, és minden-tétovázás nélkül tsupa belső meggyőződés után, leg-mel-
tobbaknak fognak találni!*

Egyedül azt kérem ki a' T. N. Rendektől, és méltán meg is várom mindnyájoktól öfzveséges-
sen, 's minden itt most jelen lévöktől különösön, hogy a' válaftás (minden hivatalra, és annak viselésére ki-nevezendő személyre nézve) a' do-
lognak fontos mivöltához, 's-mind az egész Ne-
mes Megyének ditsöflégéhez, mind a' magoknak azzal egybe kaptsolt *betsületek illendő, és tartozó* tisztelléggei, tsendes és békességes móddal, minden lárma, zivódás, személy béli meg tértés, és illetlenség nélkül vitetellék végbe.

A' Tisztek Nevei.

Első V. Ispány T. Alsó-Draskóczi Morvai József

Ur. BCU Cluj / Central University Library Cluj

All V. Ispány Magos Ligethi Hagara Pál Ur.

Fő-Notárius Csebi Pogány János Ur.

All Jegyző Gabányi Imre Ur.

Betsületeiből való V. Notariusok: B. Sztojka Im-
re, Dózsa János, és Fogarasi Benjámín Urak.

Perceptor: Hankus János Ur.

Exactor: Herfching György Ur.

Fő Szolga-Birák: Morvay Gábor és Bessenyei
Lajos Urak.

V. Szolga Birák: Ujhelyi Aloysius, Fogarasi Mik-
lós, és Ujhelyi Károly Urak. Ez az utolsó
egyszersmind utak Inspectorá is.

Első Fiscalis: Kalos Dienes Ur.

Vice Fiscalis: Dancs József Ur.

Registrator: Dobsa István Ur.

Ord. Esküttek: Draskóczi Károly, Ujhelyi Nor-
bert, S. abó Andras, és Enyedi György Urak.

Cancellisták: Egri Pál és Kratsánfzky János.

Castellanus Kratsánfzki Márton.

Orvosok: Grenyó Mátyás és Töltési József.

Commissariusok: Szentzi József és Nagy János.

* * *

Bács Vármegyében, Augustus 4-ik napján 1800.
 A' közelebb el múlt Juliusnak két utólló, és Augustus 1 ső napjain tartatott Méltos. Báró Krajovi *Kray Pál* Fő hadi Tárnokmester Ő Excellentiájának ezen Megyénkben fekvő *Topolya* nevű helység birtokába való flatutiója, az az, törvényes bé ikta:ása; mellynek több jeles környülállasi közül im' ezeket kívánnyuk az olvasó Magy. Publicummal közleni:

1) Minthogy a' Melt. Donatarius Ur a' Cs. és Kir. Armadiának fő kormányozásában való foglalatokodása miatt, személye szerént meg nem jelenhetett, Mélt. Gróf Buzini *Keglevich Károly* valóságos Kir. Komornyk Ő Nagysága viselte Ő Excellentiájának a' képét, a' ki is azért rendelte Julius 30 ik napját azon Statutionak végbevitelére, mivel ezfendövet ennekelőtte ezen a' napon vette vissza a' Melt. Donatarius Ur *Mantua* várát, melly által egész O afz Ország el foglalására utat nyitott a' Cs. K. armadiának.

2) Ezen Statutionak végbe vitelére, mint *homo regius*, Tek. Bács Vármegyének mostani Substitutus Vice Ifpánnya, Tek. N. Borsodi *Latinovich Th* Ur, a' Káptalan részéről pedig, Fő Tifztelendő *Klobusicsky Péter*, a' Kalocsai Érseki Megyének Kanonokja és Custosa, rendeltettek ki.

3) A' Statutiót meg előzőtt énekes sz. misét, ékes muzsika szerizámok szóllása mellett, a' most nevezett Kánonok Ur, három Vice Elperestnek,

és több egyházi személyeknek szolgálatjok mellett, mondotta el.

4) Számtalan köz, Uri, nemes és Méltóságos Renden lévőknek jelenlétekben olvastatván fel a' Fels. Királyi Donationalis levél, midőn a' Melt. Donatarius Úrnak, sok Hazája, 's Fels. Fejedelme eránt mutatott érdemei 's vitézi tettei elő számláltattak volna, olly kedves érzékenységet gerjesztettek azok a' jelenvölt halgatóknak sziveikben, hogy a' fok örvendetes *Vivat* kiáltások, 's az ezekkel öszve kaptsolt külömbféle muzsika szerzők pengése, és mozsár ágyúk harsogása egészlen meg töltötték a' levegő eget.

5) Egy tiszteffégesen épitetett, 's szépen ki padoltatott *Szálában*, avagy ebédlő palotában 300. személyre teritetett asztal, a' melly mellé le ült, külömbkülömbféle rendü vendégek, mindenféle bővféges eledellel, és italokkal tractáltak, és senki semmi fogyatkozást nem szenvedett a' szolgálatban. Az ebéd közben az egész Fels. Auszriai Házért, a' Cs. K. ármadiának Izerentsejéért, hadi vezérjeinknek közönségeffen, 's különösen a' Donatarius Ur Ö Excellenciajának egészségekért fok tellyes poharak ki üresítették. Az ebédnek végződése után tánczra kerekedtek a' jelenvölt vendégek, és tsak nem virattig múltatták magokat.

6) Az alsóbb rendü vendégeknek számokra imitt amott különös asztalok voltak meg terítve, a' mellyeken sem az eledleknek, sem a' jóféle italoknak semmi szűke nem völt. — E' mellett egy egész sült ökör hordoztatott muzsika szó mellett a' helység útzáin, a' mellynek húzából kiki annyit szelt magának, a' mennyit meg ehetett, 's annyit ivott a' tsapra vett hordó borokból, a' meny-

nyit meg ihatott. Az ezeken kapkodóknak viglárma-jok is nagyon nevelte a' vendégeinek viglágat.

7) Ezen vigaffágnak tellyesítésére, a' Melt. Donatarius Urnak tulajdon izemelye Izerént való jelenléténel egyéb nem kivántatott. De e' meg nem eshetven másképen, igyekezett a' Melt. Plenipotentiaris Ur, a' jelen évö vendégekné ki-vanságát tellyesíteni, 's a' végre, a' bé következeit este egy szép pyramist emeltetett fel, a' melyet lok égo és világosító lámpákkal környül vétetven, annak közepére a' Meltos. Donatarius U. Ó Excellentiájának potréját, avagy irott, 's alkalmasént el talalt képét helyhez tette, köröskörül borostyán koszorúval, alól pedig Ó Excellentiájának virtusait magában foglaló, és e' folyó eisztendő izamat jelentő izép versekkel ékesítette fel, melynek szemlelére a' magokat tánczolás-sal mulató, 's több úri vendégek ki tódúlván, mindnyajan örömmel izemlétték, vivat kiáltásokkal tisztelték, 's izivek tellyességéből ohajtották, hogy nem lokára magok közt személlyesen is lathassák, közönthessék, 's illendöképen tisztel-hellék Ó Excellentiáját.